

Anonüümseks muudetud versioon

Tölge

C-522/21 – 1

Kohtuasi C-522/21

Eelotsusetaotlus

Saabumise kuupäev:

24. august 2021

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:

Pfälzisches Oberlandesgericht Zweibrücken (Saksamaa)

Eelotsusetaotluse kuupäev:

18. august 2021

Kostja ja apellatsioonkaebuse esitaja:

MS

Hageja ja vastustaja apellatsioonimenetluses:

Saatgut Treuhandverwaltungs GmbH

[...]

**Pfälzisches Oberlandesgericht
Zweibrücken**

Kohtumäärus

Kohtuasjas

MS, [...] Thür

– kostja ja apellatsioonkaebuse esitaja –

[...]

versus

Saatgut Treuhandverwaltungs GmbH, [...] Bonn

ET

– hageja ja vastustaja apellatsioonimenetluses –

[...],

mis käsitleb sordikaitse rikkumisega tekitatud kahju hüvitamist,

tegi Pfälzisches Oberlandesgericht Zweibrückeni (Rheinland-Pfalzi liidumaa kõrgeim üldkohus Zweibrückenis) 4. tsiviilkolleegium [...] [kohtukoosseis] 18. augustil 2021 järgmise

kohtumääruse:

- I. Menetlus peatatakse.
- II. Euroopa Liidu Kohtule esitatakse ELTL artikli 267 esimese lõigu punkti b ja teise lõigu alusel järgmine eelotsuse küsimus:

Kas komisjoni 24. juuli 1995. aasta määruse (EÜ) nr 1768/95 ühenduse sordikaitset käsitleva nõukogu määruse (EÜ) nr 2100/94 artikli 14 lõikes 3 osutatud põllumajandusliku erandi rakenduseeskirjade kohta artikli 18 lõige 2 on osas, milles see näeb ette õiguse nõuda selles nimetatud tingimustel minimaalse kahjuhüvitisena neljakordse litsentsitasu summat, kooskõlas nõukogu 27. juuli 1994. aasta määrusega (EÜ) nr 2100/94 ühenduse sordikaitse kohta (alusmäärus), eelkõige selle artikli 94 lõike 2 esimese lausega?

Põhjendused

I.

Kohtuasja pooled vaidlevad teises kohtuastmes veel huvi pakkuvast osas õiguse üle nõuda ühenduse sordikaitset käsitlevate sätete alusel kahju hüvitamist loata kasvatamise tõttu.

Hageja on osaihinguna tegutsev sordiomaniike ühendus; need on teda volitanud oma nimel teostama neile sordikaitsest tulenevaid õigusi, eelkõige teabe ja tasu saamise õigusi.

Kostja on põllumajandustootja, kellelt hageja nõudis esimese astme kohtus muu hulgas teavet ühenduse kaitse alla võetud taliotra sordi „KWS Meridian“ kasvatamise kohta. Menetluse kestel andis kostja esmakordselt teavet nimetatud sordi seemnete möödunud aastatel külvamise ulatuse kohta järgmiselt:

- turustusaasta 2012/2013 24,50 tsentnerit (1 tsentner = 100 kg)
- turustusaasta 2013/2014 26,00 tsentnerit
- turustusaasta 2014/2015 34,00 tsentnerit

- turustusaasta 2015/2016 45,40 tsentnerit

Pärast seda, kui kostja oli turustusaasta 2015/2016 eest maksnud nõukogu 27. juuli 1994. aasta alusmääruse (EÜ) nr 2100/94 artikli 94 lõike 1 alusel temalt kahju hüvitamiseks (õiglase tasuna) nõutud ühekordse tavapärase litsentsitasu (C-litsentsi tasu = 11,95 eurot tsentneri kohta), mida oleks tulnud maksta litsentsi alusel tootmise korral (vt Euroopa Kohtu 9. juuni 2016. aasta otsus *Hansson vs. Jungpflanzen Grünwald GmbH*, C-481/14, [...] [viide riigisisese õiguskirjanduses], [EU:C:2016:419]), summas 537,75 eurot (11,95 eurot × 45 tsentnerit), nõudis hageja advokaadi saadetud 26. novembri 2019. aasta kirjaga lisaks kahjuhüvitise maksmist summas 2151 eurot (neljakordne litsentsitasu üldsumma turustusaastate 2013/2014 ja 2014/2015 eest, millest oli maha arvatud tagasiulatuvalt makstud ühekordne litsentsitasu summas vastavalt 310,70 eurot ja 406,30 eurot = 932,10 eurot ja 1218,90 eurot) ning summas 1613,25 eurot (neljakordne litsentsitasu üldsumma turustusaasta 2015/2016 eest, millest oli maha arvatud ühekordne litsentsitasu) nõukogu 27. juuli 1994. aasta alusmääruse (EÜ) nr 2100/94 artikli 94 lõike 2 alusel koostoimes komisjoni 24. juuli 1995. aasta (rakendus)määruse (EÜ) nr 1768/95 artikli 18 lõikega 2.

Kostja vaidles esimese astme kohtus täiendava hüvitise maksmise nõudele vastu.

Kostja leidis, et ühekordse litsentsitasu maksmisega kasvatamise tasu (komisjoni 24. juuli 1995. aasta (rakendus)määruse (EÜ) nr 1768/95 artikli 5 lõige 5 koostoimes komisjoni 3. detsembri 1998. aasta (rakendus)määrusega (EÜ) nr 2605/98) asemel on tema õigusvastase käitumisega sordi omanikule tekitatud kahju piisavalt hüvitatud. Täiendav karistuslik üldsummaline kahjuhüvitis ei ole kooskõlas Euroopa Kohtu praktikaga.

[Landgericht] Kaiserslautern (Kaiserslauterni esimese astme kohus) [...] [kohtukoosseis] rahuldab 4. detsembri 2020. aasta lõpliku otsusega hageja viimati esitatud nõuded, välja arvatud 0,25 euro suuruse summa osas. Täiendava kahjuhüvitise väljamõistmist on otsuses põhjendatud komisjoni 24. juuli 1995. aasta määruse (EÜ) nr 1768/95 artikli 18 lõike 2 üheselt mõistetava sõnastusega.

Selle otsuse peale esitas kostja menetluslikult korrektse apellatsioonkaebuse, milles ta jääb oma nõude juurde jätta rahuldamata nõue maksta üldsummalist kahjuhüvitist, millele lisandub intress.

Kostja on seisukohal, et komisjoni 24. juuli 1995. aasta (rakendus)määruse (EÜ) nr 1768/95 artikli 18 lõige 2 ei ole kooskõlas nõukogu 27. juuli 1994. aasta alusmääruse (EÜ) nr 2100/94 artikli 94 lõikega 2, mistõttu peaks Euroopa Liidu Kohus selle kehtetuks tunnistama. Seda seetõttu, et nõukogu 27. juuli 1994. aasta alusmääruse (EÜ) nr 2100/94 artikli 94 lõiget 2 ei tule mõista nii, et see lubab kaitse alla võetud sordi omaniku huvides kindlaks määrata karistusliku üldsummalise kahjuhüvitise, käesoleval juhul neljakordse litsentsitasu summas. Pigem peab nõukogu 27. juuli 1994. aasta alusmääruse (EÜ) nr 2100/94 artikli 94

lõike 2 esimese lause alusel makstava kahjuhüvitise ulatus võimalikult täpselt vastama kahjule, mis on kaitse alla võetud sordi omanikule tegelikult tekkinud ja seda just nimelt rikkumise tõttu.

Seevastu toetab hageja esimese astme kohtu otsust, mis tema hinnangul on õige.

Hageja õiguskäsituse kohaselt ei ole komisjoni 24. juuli 1995. aasta (rakendus)määruse (EÜ) nr 1768/95 artikli 18 lõige 2 vastuolus nõukogu 27. juuli 1994. aasta alusmääruse (EÜ) nr 2100/94 artikli 94 lõikega 2 ning on kooskõlas ka Euroopa Liidu Kohtu praktikaga. Kaitstava sordi paljundusmaterjali tootmise korral neljakordse litsentsitasu suuruse üldsummalise minimaalse kahjuhüvitise kindlaksmääramine kujutab endast arvestades seda, et kaitse alla võetud sordi omaniku õigusi on eeldatavalt korduvalt ja tahtlikult õigusvastaselt rikutud, huvide vajalikku ja mõistlikku tasakaalustamist.

II.

Eelotsusetaotluse esitanud kohus peatab apellatsioonimenetluse ja esitab Euroopa Liidu Kohtule ELTL artikli 267 esimese lõigu punkti b ja teise lõigu alusel eelotsuse küsimuse, mis on sõnastatud kohtumääruse resolutsiooni punktis II.

Kostja apellatsioonkaebuse lahendamine oleneb eelotsusetaotluse esitanud kohtu hinnangul täielikult sellest, kas komisjoni 24. juuli 1995. aasta (rakendus)määruse (EÜ) nr 1768/95 artikli 18 lõige 2 on kehtiv või mitte.

Viidatud rakendusmäärusega komisjoni poolt üldsummalise minimaalse kahjuhüvitise kindlaksmääramine neljakordse litsentsitasu summas võib olla vastuolus nõukogu 27. juuli 1994. aasta alusmääruse (EÜ) nr 2100/94 artikli 94 lõike 2 esimeses lauses sätestatud oluliste põhimõtetega ja seetõttu tühine.

Seda võib kinnitada asjaolu, et juba nõukogu 27. juuli 1994. aasta alusmääruse (EÜ) nr 2100/94 artikli 94 lõike 1 eesmärk on tasakaalustada rikkuja (põllumajandustootja, kelle suhtes ei kohaldata sama määruse artiklis 14 ette nähtud sooduskohtlemist) eelist, mis vastab ühekordse litsentsitasu (õiglase tasu) summale. Selles kontekstis võib nõukogu 27. juuli 1994. aasta alusmääruse (EÜ) nr 2100/94 artikli 94 lõike 2 esimest lauset mõista nii, et kaitse alla võetud sordi omanikul on õigus nõuda tahtliku või hooletu rikkumise korral täiendava kahju hüvitamist (ainult) juhul, kui ta seda kahju konkreetselt tõendab.

Eelotsusetaotluse esitanud kohtu hinnangul viitab Euroopa Liidu Kohtu senine praktika sellele, et nõukogu 27. juuli 1994. aasta alusmääruse (EÜ) nr 2100/94 artikli 94 lõike 2 esimese lausega ei ole kooskõlas üldsummalise minimaalse kahjuhüvitise kindlaksmääramine – nii nagu seda on tehtud komisjoni 24. juuli 1995. aasta (rakendus)määruse (EÜ) nr 1768/95 artikli 18 lõikes 2 (vt Euroopa Kohtu 9. juuni 2016. aasta otsus *Hansson vs. Jungpflanzen Grünewald GmbH*, C-481/14, [...] [viide riigisisese õiguskirjanduses] [EU:C:2016:419], punktid 32-34; Euroopa Kohtu 5. juuli 2012. aasta otsus *Geistbeck vs. Saatgut*, C-509/10, [...] [viide riigisisese õiguskirjanduses] [EU:C:2012:416], punkt 39).

Seetõttu kerkib resolutsiooni punktis II sõnastatud küsimus, millele on pädev vastama Euroopa Liidu Kohus. Seda seetõttu, et rakendusmäärus, mis on vastu võetud alusmääruses sisalduva volitusnormi alusel, ei või alusmääruse sätetest kõrvale kalduda ja tuleb vastuolu korral kehtetuks tunnistada (vt Euroopa Kohtu 2. märtsi 1999. aasta otsus Hispaania Kuningriik vs. komisjon, C-179/97 [EU:C:1999:109]).

[...]

[allkirjad ja dokumendi õigsuse kinnitus]

TÖÖDOKUMENT